

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Θέμα: «Καθυστερήσεις στην καταβολή του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων»

Σύμφωνα με το άρθρο 93 του Νόμου 4387/2016:
«1. Στους ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, καταβάλλεται από τον ΟΓΑ (πλέον ΟΠΕΚΑ), επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων, εφόσον πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- α). Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.
- β). Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από το κατωτέρω στην παράγραφο 3 πλήρες ποσό του επιδόματος. Σε περίπτωση που η κατά τα ανωτέρω σύνταξη ή παροχή από δημόσιο φορέα που λαμβάνουν είναι μικρότερη από το επίδομα, δικαιούνται το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού της σύνταξης ή παροχής που λαμβάνουν από το επίδομα. Αν το ποσό που προκύπτει είναι μικρότερο από είκοσι (20) ευρώ δεν καταβάλλεται το επίδομα.
- γ). Διαμένουν μόνιμα και νόμιμα στην Ελλάδα δεκαπέντε (15) συνεχόμενα έτη πριν από την υποβολή της αίτησης για τη λήψη του επιδόματος ή δεκαπέντε (15) έτη μεταξύ του 17ου και του 67ου έτους της ηλικίας τους, εκ των οποίων τα δέκα (10) συνεχόμενα πριν από την υποβολή της αίτησης και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα και μετά τη λήψη της παροχής.
- δ). Το ποσό του επιδόματος καταβάλλεται πλήρες ή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην περίπτωση β' της παρ. 1 για όσους πληρούν αθροιστικά τα ανωτέρω κριτήρια και έχουν συμπληρώσει στη χώρα τουλάχιστον τριάντα πέντε (35) πλήρη έτη διαμονής και μειώνεται κατά 1/35 για κάθε ένα (1) έτος που υπολείπεται των τριάντα πέντε (35) ετών διαμονής στη χώρα.
- ε). Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο εισόδημά τους, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των τεσσάρων χιλιάδων τριακοσίων είκοσι (4.320) ευρώ ή, στη περίπτωση εγγάμων, το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο εισόδημα, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα (8.640) ευρώ».

Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι η πολιτεία έχει αποφασίσει να συνδράμει οικονομικά τους ανασφάλιστους και άπορους υπερηλίκους, συμπολίτες μας που αδυνατούν να δικαιωθούν συνταξιοδοτικής παροχής και στερούνται εισοδήματος, ώστε να καλύψουν τις βασικές βιοτικές τους ανάγκες.

Σκοπός του νομοθετήματος είναι όχι μόνο η έμπρακτη δήλωση αλληλεγγύης προς τους οικονομικά ασθενέστερους υπερηλίκους, αλλά και η απόδοση δικαιοσύνης σε όσους εργάστηκαν ανασφάλιστοι με συνέπεια να βρεθούν σε ευαίσθητη ηλικία χωρίς κανέναν οικονομικό πόρο.

Τι συμβαίνει, όμως, με την εφαρμογή στην πράξη του νομοθετήματος αυτού; Όπως προκύπτει από καταγγελίες ανασφάλιστων και άπορων υπερηλίκων, η κατάσταση στις τάξεις του τμήματος διαχείρισης των αιτήσεων για χορήγηση των σχετικών επιδομάτων χειροτερεύει διαρκώς τα τελευταία έτη. Οι αιτήσεις δεν εξετάζονται, ούτε καν στο πλαίσιο προελέγχου, αν δεν περάσουν 12 – 18 άπρακτοι μήνες. Η διαδικασία, δε, είναι οργανωμένη κατά πλημμελέστατο τρόπο, ώστε να εμφανίζεται τεράστια καθυστέρηση στην διεκπεραίωση των αιτήσεων αυτών και στην τελική καταβολή τους.

Δεν χωρεί συζήτηση σχετικά με την ανάγκη εξάντλησης κάθε πρόσφορου ελεγκτικού μέσου για την απόρριψη αιτήσεων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου, πλην όμως η διαδικασία διεκπεραίωσης των σχετικών αιτημάτων καθυστερεί αδικαιολόγητα, με το χρόνο αναμονής, μάλιστα, να αυξάνεται διαρκώς. Η ανάγκη εξονυχιστικού ελέγχου για τη διασφάλιση του δημοσίου χρήματος δεν μπορεί να λειτουργεί ως δικαιολογία για την κατάλυση βασικών αρχών του διοικητικού δικαίου.

Κατά τη διαχείριση των αιτημάτων έχουν σημειωθεί τα ακόλουθα παράδοξα:

- 1) Οι αιτήσεις για τη χορήγηση επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων κατατίθενται υποχρεωτικά στα κατά τόπους αρμόδια Κέντρα Κοινότητας του εκάστοτε Δήμου της κατοικίας του αιτούντος. Όμως, οι αιτήσεις διεκπεραιώνονται από την υπηρεσία του ΟΠΕΚΑ, που εδρεύει στην οδό Πατησίων 30 στην Αθήνα, με αποτέλεσμα οι αιτήσεις να διαβιβάζονται πάντοτε από τα Κέντρα Κοινότητας, με τη διαβίβαση αυτή να καθυστερεί για μήνες λόγω φόρτου εργασιών του εκάστοτε Δήμου.
- 2) Δεν προβλέπεται διαδικασία Προελέγχου δικαιολογητικών, τη στιγμή μάλιστα, που η διεκπεραίωση είναι εκ των προτέρων γνωστό ότι καθυστερεί για περισσότερους από 12-18 μήνες. Ο φάκελος της κάθε υπόθεσης εξετάζεται για πρώτη φορά μετά από τόσους πολλούς μήνες, ώστε η αναζήτηση ελλειπόντων δικαιολογητικών να καθίσταται ιδιαίτερος επαχθής για τον ανασφάλιστο αιτούντα.
- 3) Η αλληλογραφία μεταξύ της υπηρεσίας του ΟΠΕΚΑ και του ανασφαλιστού αιτούντα είναι ταχυδρομική, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σοβαρές δυσκολίες επικοινωνίας, καθώς οι περισσότεροι αιτούντες είναι άποροι, συχνά δεν έχουν σταθερή κατοικία και η απώλεια της αλληλογραφίας τους δεν είναι σπάνια.
- 4) Η αναζήτηση ελλειπόντων δικαιολογητικών δεν είναι απλά συνήθης, αλλά επαναλαμβάνεται σε κάθε υποβληθείσα αίτηση, διότι από την κατάθεση της αίτησης μέχρι τον πρώτο έλεγχο της, δηλαδή 12-18 μήνες μετά, παρουσιάζεται

πάντοτε η ανάγκη να επικαιροποιηθούν τα φορολογικά δεδομένα των αιτούντων, αφού έχουν ήδη υποβληθεί νέες φορολογικές δηλώσεις. Η υπηρεσία, όμως, δεν ενημερώνει εξ' αρχής τους αιτούντες, ώστε να αποστείλουν προ της ειδοποίησής τους τα νέα φορολογικά τους δεδομένα αμέσως μόλις είναι διαθέσιμα. Το αποτέλεσμα είναι να λαμβάνουν χώρα περιττές αλληλογραφίες, που καθυστερούν ιδιαίτερα τη διαδικασία.

5) Η παραλαβή ελλειπόντων δικαιολογητικών σχετικά με φακέλους, που έχουν ήδη ελεγχθεί δεν προτεραιοποιείται από την υπηρεσία. Φάκελος, που έχει ήδη ελεγχθεί τίθεται σε καθεστώς αναμονής, έως ότου πρωτοκολληθούν τα ελλείποντα δικαιολογητικά, τα οποία πρωτοκολλώνται με καθυστέρηση και εξετάζονται με ακόμη μεγαλύτερη. Δηλαδή, ακόμη και για έλλειψη ενός εκκαθαριστικού σημειώματος, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να περιμένει ακόμη και 8 μήνες επιπλέον.

Επειδή οι ανασφάλιστοι υπερήλικες ταλαιπωρούνται από σοβαρές καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των αιτημάτων τους για τη χορήγηση του επιδόματος, το οποίο μπορεί να φτάσει να καταβληθεί για πρώτη φορά στους δικαιούχους, μέχρι και τρία ή και παραπάνω χρόνια από την ημερομηνία κατάθεσης των αντίστοιχων αιτήσεων.

Επειδή δεν είναι δυνατόν την ώρα που η κυβέρνηση διατυμπανίζει ότι έχει κάνει άλματα στον εκσυγχρονισμό και στην ψηφιοποίηση του δημόσιου τομέα και των δημόσιων υπηρεσιών, να παρατηρούνται τέτοιες μεγάλες καθυστερήσεις στην επεξεργασία των αιτήσεων για την καταβολή του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων.

Επειδή η έγκαιρη καταβολή του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς τους ανασφάλιστους και άπορους υπερήλικες είναι εξαιρετικά σημαντική για τη διαβίωσή τους, καθώς οι περισσότεροι από αυτούς δεν διαθέτουν άλλα εισοδήματα ή διαθέτουν πενιχρούς πόρους, ενώ, συνήθως, πάσχουν και από σοβαρά ζητήματα υγείας.

Επειδή η χορήγηση του επιδόματος με καθυστέρηση δύο, τριών έως και τεσσάρων ετών, βαρύνει τους ανασφάλιστους αυτής της χώρας, πλήττει την αξιοπρέπειά τους και αποτελεί στην πράξη εμπαιγμό τους που αντικατοπτρίζει την ανεπάρκεια του Κοινωνικού Κράτους και την κατάλυση των θεμελιωδών αρχών του.

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός

1) Τι προτίθεται να πράξει ώστε η διαδικασία επεξεργασίας και διεκπεραίωσης των αιτήσεων για το Επίδομα Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλίκων να εκσυγχρονιστεί και να μειωθεί αισθητά και σε λογικά όρια, ο χρόνος καταβολής του;

2) Τι προτίθεται να πράξει ώστε οι άποροι και ανασφάλιστοι υπερήλικες να λαμβάνουν έγκαιρα το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο, παρόλο που είναι πολύ μικρό, είναι ωστόσο πολύ σημαντικό για τη διαβίωσή τους, αφού δεν διαθέτουν άλλα εισοδήματα;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Αποστολάκης Ευάγγελος

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γεώργιος

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Θρασκιά Ουρανία

Καλαματιανός Διονύσης

Κασιμάτη Νίνα

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππάς Πέτρος

Πούλου Παναγιού

Ψυχογιός Γεώργιος